

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ

DOM
2015-09-30
Meddelad i
Umeå

Mål nr
1015-15

SÖKANDE

Imtech VS-Teknik AB, 556053-6194
Västberga Allé 1
126 30 Hägersten

MOTPART

Västerbottens läns landsting
901 89 Umeå

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

KONKURRENSVERKET	
2015-10-02	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Dok.Id 53792

Postadress
Box 193
901 05 Umeå

Besöksadress
Nygatan 45
(Tingshuset)

Telefon
090-17 74 00

E-post: forvaltningsratteniumea@dom.se

Telefax
090-13 75 88

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Västerbottens läns landsting (Landstinget) har infordrat anbud avseende ramavtal för Fastighetsunderhåll och ombyggnader (dnr VLL 2263-2014).

Imtech VS-Teknik AB (Imtech) ansöker om överprövning av de delar av upphandlingen som avser teknikområde Rörarbeten, geografiskt område Umeå och Skellefteå, och yrkar härvid att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Landstinget motsätter sig bifall till ansökan.

Genom rättelse den 10 juni 2015 av tidigare meddelat tilldelningsbeslut har Landstinget, för teknikområde Rörarbeten geografiskt område Umeå, ändrat rangordningen mellan anbudsgivarna på så sätt att Imtech rangordnats som nummer 2 och Bravida Sverige AB som nummer 3.

UTREDNINGEN

Förfrågningsunderlaget

I förfrågningsunderlagets Administrativa föreskrifter anges under punkten AFB.53 Prövning av anbud bl.a. följande.

Pris

För att räkna ut ett utvärderingspris per teknikområde kommer i anbuden angivna priser och %-påslag att multipliceras med fiktiva mängder. De fiktiva mängderna används endast i utvärderingssyfte. Mängderna framgår av respektive anbudsformulär i kolumnen utvärderingsmängd.

Offererat timpris ska innefatta samtliga kostnader för arbetslön inklusive arbetsledning, central administration, semester, pension, försäkringar och avgifter enligt lag och avtal, personlig skyddsutrustning, handverktyg och mindre redskap enligt bilaga, brand-, ansvars- och inbrottsförsäkring samt entreprenörarvode.

Angivet timpris ska i anbudet specificeras så att alla ingående kostnader är synliga. Ersättning för arbetslön ska ingå med nivåer godkända enligt gällande kollektivavtal.

Anbudsgivare med timpris som inte medger en avtalsenlig arbetslön kan komma att förkastas.

Parternas anföranden

Imtech anför bl.a. följande.

De vinnande anbuden i aktuellt teknikområde avseende geografiskt område Umeå (Bengt Johanssons Rör) och Skellefteå (Caverion) uppfyller inte skall-kraven och ska förkastas. Vidare är, avseende geografiskt område Umeå, rangordningen mellan Imtech och Bravida felaktig då den inte överensstämmer med utvärderingssummorna.

Landstinget har i förfrågningsunderlag och i ett e-postmeddelande daterat den 25 maj 2015, med önskan om ett förtydligande, ställt krav på att ersättning för arbetslön ska ingå med nivåer godkända enligt gällande kollektivavtal. Caverion har i sitt anbud angett en arbetslön som är lägre än lägsta lön enligt gällande kollektivavtal. I anbudet från Bengt Johanssons Rör har angetts en timersättning för normal och kvalificerad övertid som medför att det blir omöjligt att betala ut avtalsenlig lön vid normal övertid och kvalificerad övertid.

När ersättningsnivåerna är så låga att de leder till kollektivavtalsbrott bör det, förutom kravet på avtalsenlig ersättning, även falla under bestämmelserna om orimligt låga anbud i 12 kap. LOU.

Landstinget anför bl.a. följande.

Landstinget har i denna upphandling ställt krav på arbetslöner med nivåer godkända enligt gällande kollektivavtal. Kravet har i svar på en fråga (fråga 6 i dokumentet Frågor och Svar) som ställdes till Landstinget av en anbudsgivare förtydligats på följande sätt:

Fråga

”Enligt AFB.53, under stycket pris står det att anbudsgivare med timpris som inte medger en avtalsenlig arbetslön kan komma att förkastas. Vad menas med avtalsenlig arbetslön? Ska det vara enligt gällande installationsavtal eller den faktiska avtalade lönenivån på orten? Det står även att anbudet KAN komma att förkastas om timpriset inte medger detta. Ska detta tolkas som att hela skrivelsen egentligen är rätt så uddlös och upp till beställaren att bedöma vad som är en avtalsenlig arbetslön eller inte? Eller ska ändelsen i detta stycke lyda; kommer att förkastas?”

Svar

”Med avtalsenlig lön menas lön enligt tillämpligt branschavtal, t ex Installationsavtalet eller Byggavtalet. Skrivningen att anbud kan komma att förkastas är korrekt. Ett eventuellt förkastande av något anbud kommer i sådant fall att ske med stöd av LOU:s bestämmelser om onormalt låga anbud i 12 kap. 3 och 4 §§. Ett anbud får förkastas först sedan landstinget skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar.”

I den mån det förelegat någon otydlighet i förfrågningsunderlaget beträffande kravet på de offererade priserna har detta förtydligats genom Frågor

och Svar. Även om ordet ”ska” förekommer i den ursprungliga lydelsen av AFB.53 har Landstinget, genom det lämnade svaret, förtydligat att anbud som har timpriser som understiger gällande lönenivåer i tillämpligt branschavtal inte automatiskt ska förkastas. Ett förkastande kan komma ifråga först sedan Landstinget begärt en skriftlig förklaring och inte fått ett tillfredsställande svar från anbudsgivaren. Ett förfarande som innebär att den upphandlande myndigheten i förfrågningsunderlaget anger att anbud som understiger vissa i underlaget angivna prisnivåer kan komma att förkastas med stöd av reglerna om onormalt låga anbud har tidigare godkänts i praxis, Se Kammarrätten i Göteborgs avgöranden i målen 4718-13 och 2598-13.

Landstinget har vid prövningen av anbuderna funnit att anbuderna från Bengt Johanssons Rör och Caverion inte är orimligt låga.

Vidare har Landstinget inte funnit anledning att ifrågasätta att ersättning för arbetslön inte kommer att uppgå till avtalsenliga nivåer vid leverans från Bengt Johanssons Rör och Caverion.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § LOU).

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Inledningsvis kan noteras att Landstinget vidtagit en rättelse av sitt tilldelningsbeslut gällande rangordningen mellan Imtech och Bravida avseende geografiskt område Umeå. Då det är fråga om en rättelse i enlighet med Imtechs yrkande har frågan om ändring av rangordning förfallit och föranleder därför inte någon prövning från domstolens sida.

För att en ansökan om överprövning ska kunna bifallas krävs inte bara att felaktigheter konstaterats i upphandlingen utan även att den sökande lidit eller kunnat komma att lida skada till följd därav. Det ankommer på den sökande att visa att denne lidit eller kan komma att lida skada av den brist som påtalats (jfr HFD 2013 ref. 53).

Imtech menar att de vinnande anbuderna avseende i målet aktuella områden rätteligen borde ha förkastats då de inte uppfyller skall-kravet att ersättning för arbetslön ska ingå med nivåer godkända enligt gällande kollektivavtal.

Förvaltningsrätten noterar att det under punkten AFB.53 i förfrågningsunderlagets Administrativa föreskrifter anges att ersättning för arbetslön ska ingå med nivåer godkända enligt kollektivavtal. Samtidigt anges att anbudsgivare med timpris som inte medger en avtalsenlig arbetslön kan komma att förkastas. Detta är en formulering som inte är förenlig med skall-krav, vars icke-uppfyllande innebär att ett anbud *ska* förkastas. Det finns således en otydlighet härvidlag i förfrågningsunderlaget. Genom dokumentet Frågor och Svar har dock förtydligats att eventuellt förkastande sker enligt reglerna i 12 kap. LOU om orimligt låga anbud. Vad som anges under punkten AFB.53 om ersättning med nivåer godkända enligt kollektivavtal får därmed ingen självständig betydelse. Härav följer att det inte funnits skäl att förkasta anbud med timpriser som inte medger lönenivåer enligt gällande kollektivavtal.

På grund av det anförda, och då inte heller vad som i övrigt anförts av Imtech medför att upphandlingen kan anses strida mot någon av de gemenskapsrättsliga principerna som kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU, ska ansökan om överprövning avslås.

Upplyningsvis kan nämnas att förvaltningsrätten denna dag även avgjort tre andra mål avseende samma upphandling. Även ansökningarna i de målen, som avsåg teknikområde Elarbeten geografiskt område Umeå, mål nr 999-15, teknikområde Golvbeläggningsarbeten geografiskt område Umeå, mål nr 1003-15, och teknikområden Målningsarbeten och Golvbeläggningsarbeten geografiskt område Skellefteå, mål nr 1009-15, har avslagits.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU)

Lena Bergsdorf
Rådman

Målet har föredragits av Christina Röckner.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.